

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

“САНІТАРНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ”

Розробник:

Мельничук Віталій, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

Полтава

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Санітарна паразитологія
Назва структурного підрозділу	Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Мельничук Віталій, кандидат ветеринарних наук, доцент Контакти: ауд. 70 (навчальний корпус № 1) e-mail: melnychuk86@ukr.net , тел.: 066 674 7809, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/melnychuk-vitaliy-vasylovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза <i>ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Паразитологія та інвазійні хвороби тварин», «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: засвоєння знань щодо способів та методів охорони навколишнього середовища від збудників паразитозів, санітарно-паразитологічних досліджень та знезараження об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств.

Основні завдання навчальної дисципліни: опанування здобувачами вищої освіти методів санітарно-паразитологічних досліджень об'єктів довкілля (грунту, води, кормів, підстилки, пасовищ тощо); вивчити умови циркуляції збудників паразитозів у навколишньому середовищі; опанувати методи знезараження об'єктів довкілля; навчитись розробляти заходи щодо охорони навколишнього середовища від збудників паразитозів в умовах господарств різних потужностей.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові:

ФК 10. Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

ФК 19. Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.

Програмні результати навчання:

ПРН 18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

Методи навчання:*Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:**За джерелом знань:*

- 1) лекція
- 2) бесіда
- 3) ілюстрування
- 4) демонстрування

Практичні методи:

- 1) лабораторні роботи

За логікою:

- 1) узагальнення
- 2) конкретизація

*За ступенем керівництва:**Методи самостійної роботи вдома:*

- 1) завдання самостійної роботи

Програма та структура навчальної дисципліни***Програма навчальної дисципліни*****Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі.**

У темі розкриваються питання щодо: визначення санітарної паразитології, як науки, її важливості; біологічних особливостей циркуляції екзогенних стадій збудників протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів тварин у навколишньому середовищі; життєздатності збудників паразитозів тварин у різних умовах навколишнього середовища; антропогенного впливу на навколишнє середовище та його санітарно-паразитологічного стану.

Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища

У темі розкриваються питання щодо методів та способів санітарно-паразитологічного нагляду за об'єктами навколишнього середовища у тваринницьких господарствах різної форми власності та потужності.

Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств

У темі розкриваються питання щодо: методів і способів знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств різної форми власності та потужності; способів визначення ефективності дезінвазійної активності дезінфектантів щодо екзогенних форм збудників паразитозів.

Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	денна форма 212ВГСЕ мд 2018			
	усього	у тому числі		
л		лаб.	с.р.	
Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі.	27	6	6	15
Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища	32	4	12	16
Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств	31	6	10	15
Усього	90	16	28	46

Оцінювання результатів навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Ведення конспекту	Виконання завдань на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі	Екзамен	
Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі.	12	6	6	-	24
Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища	8	12	7	-	27
Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств	12	10	7	-	29
ЕКЗАМЕН	-	-	-	20	20
Разом	32	28	20	20	100

Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

1. Ведення конспекту (0–4 балів): ведення конспекту оцінюється залежно від якості роботи від 0 до 2 балів за одну лекцію (2 академічні години):

0 балів – відсутній конспект теоретичного матеріалу з теми лекції.

1 бал – є конспект теоретичного матеріалу, однак в ньому відсутні 50 % питань, або тем, або не розкрито їх зміст з навчальної дисципліни, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології.

2 бали – є конспект теоретичного матеріалу, однак в ньому відсутні 30 % питань, або тем, або не розкрито їх зміст з навчальної дисципліни.

3 бали – є конспект теоретичного матеріалу, однак в ньому відсутні 10 % питань, або тем, або не розкрито їх зміст з навчальної дисципліни.

4 бали – є конспект теоретичного матеріалу з теми лекції, зазначені всі теми та питання, розкрито їх зміст, де здобувачі вищої освіти грамотно використовувати термінологію із санітарної паразитології.

2. Виконання завдань на лабораторних роботах (2 академічні години) (0–2 бали):

0 балів – лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт.

1 бал – лабораторну роботу здобувач вищої освіти виконав, але неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не в повному обсязі надані результати досліджень, не обґрунтовані отримані результати.

2 бали – лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано санітарно-паразитологічні та дослідницькі методи, грамотно використана термінологія із санітарної паразитології, у повному обсязі надані результати досліджень, аргументовано висновки щодо проведених досліджень.

3. Виконання завдань по самостійній роботі: критерії оцінювання наведено у таблиці 1:

Таблиця 1

**Критерії та шкала оцінювання виконання завдань по самостійній роботі
(за кожне виконане завдання окремо)**

№ самостійної роботи	Кількість балів	Критерії оцінювання
С.Р. 1	0	Відсутність виконання завдання
	1	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій на 30 % відповів на поставлені питання, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	2	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій на 50 % відповів на поставлені питання, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	3	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій на 70 % відповів на поставлені питання, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	4	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, але неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	5	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, грамотно використана із санітарної паразитології, але не зроблені висновки
	6	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, грамотно використана термінологія із санітарної паразитології, продемонстрував вміння робити висновки теми самостійної роботи.
С.Р. 2–3	0	Відсутність виконання завдання
	1	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій на 30 % відповів на поставлені питання, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	2	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій на 50 % відповів на поставлені питання, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	3	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій на 70 % відповів на поставлені питання, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	4	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, але неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не зроблені висновки
	5–6	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, грамотно використана із санітарної паразитології, але не зроблені висновки або висвітлені не в повному обсязі.
	7	Нараховується здобувачу вищої освіти коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання, грамотно використана термінологія із санітарної паразитології, продемонстрував вміння робити висновки теми самостійної роботи.

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є **екзамен**. Проводиться письмово.

Оцінки, отримані під час семестрового контролю враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Максимальна оцінка за екзамен, згідно розподілу балів, становить 20 балів (таблиця 2):

Таблиця 2

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені*

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного	0	Відсутні відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
питання	1	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 35 %
	3	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 50 %
	4	Є відповіді на теоретичне питання, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 70 %
	5	Є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %
Для 2-го та 3-го теоретичного питання	0	Відсутні відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 30 %
	3	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 45 %
	4	Є відповіді на теоретичне питання, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 60 %
	5	Є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу, але недостатній рівень вмінь щодо аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 75 %
	6	Є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, але здобувач не проявив творчий підхід, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %

*екзамен складається з трьох теоретичних питань

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – екзамен

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. При отриманні на занятті 0 балів та пропущенні занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати.

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись вимог чинних нормативних документів стосовно академічної доброчесності, дотримуватися академічної чесності і етичної поведінки в освітньому середовищі. Вона передбачає: впровадження принципів чесності, прозорості і незалежності; діяти у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; вміти давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

Академічна мобільність. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Неформальна / інформальна освіта. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Романенко Н. А., Падченко И. К., Чебышев Н. В. Санитарная паразитология. Москва: Медицина; 2000. 320 с.
2. Котельников Г. А. Гельминтологические исследования животных и окружающей среды. Москва : Колос, 1984. 208 с.
3. Манжос О.Ф., Панікар І. І. Ветеринарна протозоологія: навч. посібник. Донецьк, 2006. 127 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник – 2-ге вид., переробл. та допов. / В.Ф. Галат та ін.; за ред. В.Ф. Галата. К.: Урожай, 2009. 368 с.
5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: навч. посібник / В.Ф. Галат та ін. Полтава: Укрпромторгсервіс, 2009. 242 с.
6. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / Галат В. Ф. та ін. Полтава: ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
7. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / Галат В. Ф. та ін. Полтава: ТОВ НВП "Укрпромторгсервіс", 2012. 338 с.
8. Глобальна паразитологія / Галат В. Ф. та ін. Київ: ДІА, 2014. 568 с. + 24 с. іл.

Допоміжні

9. Ветеринарна арахнологія: навчальний посібник / Галат В. Ф. та ін. ТОВ НВП Укрпромторгсервіс", 2010. 184 с.
10. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник / Галат В. Ф. та ін. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.

11. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. Ефективність способів дослідження проб ґрунту на наявність збудників кокцидіозів. *Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування*. 2019. № 3. С. 125–130. doi: 10.31890/vttrp.2019.03.17
12. Melnychuk V. V., Yuskiv I. D., Pishchalenko M. A. Ovocidal action of glutaraldehyde and benzalkonium chloride mixture on *Aonchotheca bovis* (Nematoda, Capillariidae) embryogenesis. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2020. № 11 (2). P. 175–179. doi:10.15421/022026
13. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Юськів І. Д., Жулінська О. С. Дезінвазійна ефективність препарату вітчизняного виробництва Дезсан щодо яєць нематод роду *Trichuris*, виділених від овець. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 1. 179–185. doi: 10.31210/visnyk2022.01.23

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Для самостійної роботи здобувачі вищої освіти можуть користуватися Інтернетом за наступними адресами:

1. Результати моніторингових досліджень ґрунту. URL: http://www.oblises.ck.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=61&layout=blog&Itemid=81
2. Романенко Н. А., Падченко И. К., Чебышев Н. В. Санитарная паразитология. Москва: Медицина; 2000. 320 с.
URL: <https://sci.house/parazitologiya-meditsinskaya-scibook/sanitarnaya-parazitologiya-meditsina2000.html>
3. Yevstafieva V., Khorolskyi A., Kravchenko S., Melnychuk V., Nikiforova O., Reshetylo O. Features of the exogenic development of *Passalurus ambiguus* (Nematoda, Oxyuroidea) at different temperature regimes. *Biosystems Diversity*. 2022. № 30 (1). P. 74–79. doi: 10.15421/012207. URL: <https://ecology.dp.ua/index.php/ECO/article/view/1136>
4. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. Контамінація пасовищ Веселівського району Запорізької області яйцями збудників нематодозів травного каналу овець. *Ветеринарна медицина: сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та продовольчої безпеки. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (9–10 червня 2022, м. Житомир)*. Житомир: Поліський національний університет, 2022. С. 223–227.
URL: <https://polissiauniver.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-09-10.06.2022.pdf>